

ДИРЕР ОД А—Ш
ШЕЕСЕТ ГРАФИКИ ОД
СОВРЕМЕНИ УМЕТНИЦИ
ВАРИЈАЦИИ НА ДИРЕР

28 10. — 15 11. 1982.

ПРЕДГОВОР

Кога Мориц Таузинг го посети Нирнберг во 1868 година, куќата на Албрехт Дирер ја најде музејски сиромашно, дури несоответно одржувана и си пожелите сите оние радиуси, преку кои се ширела Диреровата активност некогаш во целиот свет, би требало повторно концентрично да се сретнат овде. Замислете на Таузинг — објавени на 7 ноември 1868 година во една анонимна статија во Минхенер Алгемајне Цајтунг-го дадоа решителниот поттин за основањето на Куќата на Албрехт Дирер во 1871 година, едно друштво, кое според првата одлука објавена во 1872 година, требаше да дејствува во „чест на Диреровиот спомен“, со цел, пред се, да се обнови поранешниот дом на мајсторот и со поддршка на германските уметници да се поттикне и обезбеди споменот на Албрехт Дирер и неговото дело.

Друштвото ја зеде под наем куќата што му припаѓаше на градот и остана нејзин единствен старател се до првите години после 1945 година, кога тешко оштетена во војната беше повторно изградена.

Финансискиот товар и конзерваторската одговорност не можеше да ги сноси само друштвото. Од оваа причина, а и поради претстојната Дирерова година 1971, беше склучен нов договор во 1966 година со што се постави основа за соработка меѓу градот Нирнберг и „Куќата на Албрехт Дирер“: градот ја основа службата „Градско-историски музеи“, со обврска за управување и научно одржување на Диреровата куќа и на збирките во врска со Дирер, а „Куќата на Албрехт Дирер“ на „Градско-историските музеи“ им го отстапи на чување и користење нејзиниот подвижен имот — меѓу другото една богата Дирерова библиотека. Градот обезбеди управен апарат од квалификувани научници кој е способен да ги задоволи сите барања на еден специјален музеј, кој им служи на разновидните интереси. „Куќата на Албрехт Дирер“ делумно се отнажа од нејзината речиси 100-годишна старателска функција без да стане со тоа едно друштво кое ќе се занимава само со унапредувањето на млади уметници. Договорот од 1966 година и го обезбедува на „Куќата на Албрехт Дирер“ рамноправното учество при сите основни одлуки на начинот на користењето на Куќата како и на сите збирки кои нејзе и припаѓаат.

Така беше донесена и заедничката одлука како да се обавува музејската работа под изменетите услови: од 1970 година „Градско-историските музеји“ во Нирнберг со помош на „Куќата на Албрехт Дирер“ ги собираат, проучуваат и документираат сите материјали што се во состојба да ги докажат и објаснат распространетоста и дејството на Диреровата уметност. Од тогаш, систематски изградените збирки содржат репродукции, копии и фалсификати како и варијации, парафрази, и цитати од Дирерови теми во сите уметнички видови, ноишто само можат да се замислат. Објавувањата на Музејот се занимаваат со историјата на Диреровите спомен-денови, со Диреро-

вата родословна книга од 1828 година, со Диреровата рецепција во Англија и Франција или со употребата на Диреровите мотиви на поштенски марни, големата изложба на Диреровото патување низ Холандија и за влијанието на мајсторот на неговите колеги-уметници од таа земја прикажана на „Европалија“ во 1977 година во Брисел што беше во поголем дел конципирана и научно подготвена од соработниците на Музејот. Со својот голем Балдунг-каталог од 1978 година Музејот отпочна да ги објавува во слики печатените графики од најпознатите Дирерови соработници.

Во 1976 година беше објавен првиот извештај за сите добиени дела од 1970 година (Дејствувањето и влијанието на Дирер. Ново добиени и позајмени дела од последните години — изложбени каталози на „Градско-историските музеи“ во Нирнберг бр. 9.)

Оваа публикација треба да обезбеди увид во едно посебно одделение на збирките на „Диреровата куќа“: од печатно-графичкиот фонд на XX век беа одбрани 60 листови со Дирерови парафрази, репродуцирани и опишани. Тие потекнуваат од 56 уметници од 13 земји, две третини од делата се сопственост на „Куќата на Албрехт Дирер“, 7 листови влегоа како подарок на уметниците во збирката, 15 листови ги купи градот Нирнберг — еден избор како доназ за големиот постоечки фонд што постојано се зголемува.

Помошта на ангажирани галеристи при изнаоѓањето на материјалот ни беше многу драгоцен, така што си дозволуваме да ги наведеме имињата на оние галерии спрема кои чувствуваме благодарност: Галеријата Валтер од Диселдорф, галеријата Штиблер од Хофхајм/Таунус, галеријата Холбајн од Линдау, галеријата Шенингер од Минхен како и продавниците во Нирнберг на М. Еделман, Х. Шраг, Беате Е. Фоигт и Ваигел. Благодарност за информации и колегијална помош заслужуваат многу уметници именувани во уводот и главниот дел, меѓу кои особено госпоѓа Кристина Најдел, госпоѓа Д-р Анете Пфаф, господин Михаел Матиас Прехтл и друштвото на Албрехт Дирер во Нирнберг. Посебна благодарност заслужува господин Матиас Менде кустос во „Градско-историските музеи“ во Нирнберг, кој, како и многу од другите горе наведени, ја подготви оваа публикација.

Со голема благодарност се сеќаваме на финансиската помош за печатењето добиена од еден дарител кој не сака да биде именуван.

Сите репродуцирани листови во оваа книга сочинуваат една изложба конципирана како подвижна манифестација за повеќе земји, отворена во 1980 година во Пасау за време на „Европските недели“.

Нирнберг, јули 1980 год.

Д-р Х. Ломан, претседател
на „Куќата на Албрехт Дирер“

Д-р Карл Хајнц Шраил, директор
на „Градско-историските музеи“, Нирнберг

ГИРЖИ АНДЕРЛЕ

1. ПРОСТОРОТ ЗА ДВАЈЦА, 1971
сува игла и мезотинта, 65 x 50

ДИТЕР АЗМУС

2. ТУРНИР (според Дирер), 1970
сериграфија во боја, 60 x 48

ХУБА БАЛВАНИОС

3. ВО СПОМЕН НА ДИРЕР, 1971
банропис, 68 x 53,5

БЈАЧЕСЛАВ Е. БЕГИЏАНОВ

4. МЕЛАНХОЛИЈА, 1975
дрворез, 9 x 10,8

ХАРТМУТ Р. БЕРЛИНИКЕ

5. СТАРИОТ МАЈСТОР ЗА АЛБРЕХТ 1471—1971, 1971
линорез во боја, 49, 5 x 39,5

ТОНИ БУРГХАРТ

6. ЗАЈАКОТ, 1970
сериграфија во боја, 84 x 59

ЈОХАНЕС ВЕНЕКАМП

7. ФИГ. III 1448—1968 (автопортрет според Дирер)
1968
банропис во боја, 41,7 x 50

8. МАШКИ АНТ СО КВАДРАТ, 1971
банропис во боја, 59, 5 x 45

ПАИЛ ВУНДЕРЛИХ

9. СТРЕЛА И ЉУБИЧИЦА, 1971
литографија во боја, 65 x 50
10. САМИОТ КАКО АДАМ СО АНТОН И ОРЕЛ, 1974
литографија во боја, 92,5 x 59,7

ХАП ГРИЗХАБЕР

11. ЛИКОТ НА АЛБРЕХТ ДИРЕР, 1971
дрворез, 44 x 31

ДИТЕР Ц. ГИНТЕР

12. ТРИНАЕСЕТГОДИШНИОТ ДИРЕР, 1971
линорез во боја, 42 x 34

РЕНАТО ГУТУЗО

13. ГОСПОЃА СВЕТ, 1971
банропис, 44 x 36,5

САЛВАДОР ДАЛИ

14. АДАМ И ЕВА, 1972
банропис, 57,5 x 37,5

ЕМИР ДРАГУЉ

15. АД 1976 (АЛБРЕХТ ДИРЕР)
мезотинта во боја, 9,7 x 7,5

ЕБЕРХАРД ЕГЕРС

16. ПА ШТО, ГОСПОДИН ДИРЕР, 1970
банропис, 32 x 14

ТИБОР ЗАЛА

17. ВО СПОМЕН НА ДИРЕР, 1971
банропис во боја, 39,5 x 30

БЕРНХАРД ЈЕГЕР

18. РИНОЦЕРУС СПОРЕД ДИРЕР, 1970
литографија во боја, 50 x 45

ЗИГБЕРТ ЈАЦНО

19. НА ХАЛЕРОВАТА ПОРТА, 1972
банропис, 40 x 28,5

ЈАНОШ ЈОША

20. ДИРЕР, 1970
линорез, 51 x 70

ЏОРџ КАСТИЉО

21. СВЕТИОТ ЕФСТАХИУС, (според ДИРЕР), 1971
банропис во боја, 49,5 x 39,5

ХАЈЦ КНОКЕ

22. ЖЕНСКА БАЊА, 1970
банропис, авватинта, 34,7 x 34,7

АЛФРЕД КОБЕЛ

23. РИЦАР, СМРТ И Г'АВОЛ
банропис, сува игла, 25 x 19,5

ПЕТЕР КОЛИН

24. МАДОНА 70, 1970
банропис, 30 x 24,5

ВОРИНГТОН КОЛСКОТ

25. ДИРЕР НА 23 ГОДИНИ ВО ВЕНЕЦИЈА, 1978
банропис во боја, 35,5 x 50,5

ЈАН КРЕЈЧИ

26. МИЛЕС КРИСТИЈАНУС (според Дирер), 1970
банропис, 35,6 x 24,2

ХИЛДЕГАРД ЛАНШЕВИЦ

27. ВО ГРАДИНАТА НА СОНИШТАТА, 1975
сито печат во боја, 43 x 56,5

МАРИНО МАРИНИ

28. ВО ЧЕСТ НА ДИРЕР, 1971
банропис, 44,5 x 36,5

АНДРЕ МАСОН

29. АДАМ И ЕВА (според Дирер), 1971
банропис во боја, 47,5 x 33,5

КРИСТИЈАН МИШКЕ

30. ЗМЕВ, 1970/71 (триптих)
бакропис, 15,6 x 4/15,9 x 11/15,5 x 4

ХЕРМАН НАУМАН

31. ВАРИАЦИИ ЗА „НЕМЕЗИЗ“ ОД ДИРЕР, 1970
дрворез, 50 x 30

ХОЗЕ ОРТЕГА

32. РИЦАР, СМРТ, ГАВОЛ, 1971
бакропис, 67,5 x 67,5

ГАБОР ПАШТОР

33. НА ДИРЕРОВИОТ СПОМЕН I, 1971
бакропис во боја, 60 x 45,5

МИХАИЛ МАТИАС ПРЕХТЛ

34. CAVE CANEM, 1976
литографија во боја, 40 x 36

КАСПАР ВАЛТЕР РАУ

35. КУТРОТО ЗАЈЧЕ, 1970
бакропис, анватинта, 20 x 14

ЧАБА РЕКАСИ

36. УМЕТНИЧКА ШКОЛА НА МАЈСТОРОТ ДИРЕР, 1970
бакропис, 11 x 34,5

ГЕРЕНОТ РИХТЕР

37. ЧЕТИРИ СЦЕНИ ПО ДИРЕР, 1980
бакропис

НОРБЕРТ РИХТЕР-СКРОБИНХУЗЕН

38. МАЛ ТОП ПО ВКУСОТ НА ДИРЕР, 1964
бакропис, 29,7 x 21,4

ЗИГФРИД РИШАР

39. ВО ЧЕСТ НА ДИРЕР, 1970
ситопечат во боја, 65 x 50

КАРЛ РЕСИНГ

40. ВАРИАЦИИ ЗА ДИРЕРОВАТА МЕЛАНХОЛИЈА, 1970
линорез во боја, 45,5 x 50

АНТОНИ ТАПИЕС

41. БЕЗ НАСЛОВ, 1979
литографија во боја, 39,5 x 58

РОЛФ ТИЛЕ

42. ОБИД ЗА САМОПРЕДСТАВУВАЊЕ СО ПОМОШ НА
ЕДЕН ДИРЕРОВ ЦИТАТ, 1972
бакропис, анватинта, 29,7 x 24,5

АЛФРЕД ФИНСТЕРЕР

43. ПАРАФРАЗА ЗА ДИРЕРОВИОТ СЕЛСКИ ТАНЕЦ И
ГАЈДАР, 1978
бакропис во боја, 36 x 43

ХАРТМУД ФРИДРИХ

44. ТРИЕСЕТ ГЕРМАНСКИ МАРКИ, 1971
бакропис, 32,5 x 44,5

АДОЛФ ФРОНЕР

45. ТРИ ГРАЦИИ,
бакропис, во боја, 44,5 x 32

КАРЛ-ХАЈНЦ ХАНЗЕН-БАХИА

46. КОЊСКА ГЛАВА, 1970
дрворез, 48,5 x 39

РОЛФ ХЕРКЕН

47. ГОТВАЧОТ И НЕГОВАТА ЖЕНА, 1977
банорез, 15 x 11,5

АЛФРЕД ХРЛИЧКА

48. МЕЛАНХОЛИЈА, 1971
бакропис, 33 x 50

МАК ЦИМЕРМАН

49. СЕВЕРНОГЕРМАНСКА МЕЛАНХОЛИЈА, 1970
литографија во боја, 58 x 44,5

ЈИРГЕН ШИФЕРДЕНЕР

50. НОВО ДОМАШНО БЛАГОСЛОВУВАЊЕ НА ЗАНА-
ЕТЧИИ, 1978
транспортна фолија, 41,5 x 52

ЕБЕРХАРД ШЛОТЕРЕР

51. МОЈАТА АГНЕЗА, 1979
бакропис во боја, 21,5 x 24,5

ЈЕРН ШМАЈСЕР

52. БЕЗ НАСЛОВ, 1976
бакропис, 12,5 x 8

БЕРНХАРД ШУЛЦЕ

53. МИГОФОВИОТ НАСТАН, 1970
бакропис во боја, 47 x 34,5

РАЈНЕР ШВАРЦ

54. МРТОВ Е!, 1971
литографија во боја, 28 x 21

СМЕЕЊЕТО НА ВЕТРОПИРЕСТАТА СЕЛАНКА, 1974

- литографија во боја, 39 x 25

КЛАУС ШТЕК

56. ЗА КОНФИРМАЦИЈА, 1970
сериграфија во боја, 84 x 58

ФОЛКЕР ШТЕЛЦМАН

57. СПОРЕД ДИРЕРОВАТА СЛИКА „СОНОТ НА ДОК-
ТОРОТ“ I, 1971
банорез, 23 x 23

МАНФРЕД ШТИЛНЕР

58. ДИРЕР И РАФАЕЛ ЈА СТУДИРААТ ЦЕНТРАЛНАТА
ПЕРСПЕКТИВА, 1971
банорез, 18,8 x 21,5

издавач: музеј на современата уметност — скопје
организација: мсу — скопје, Амбасада на Сојузна Ре-
публика Германија
печатница: графички завод „гоце делчев“ — скопје
тиран: 200